

6

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee
lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta
ja myynnistä Helsingissä**

HEL 2021-000727 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki tekee valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen erillislain säätämisestä siten, että kannabiksen valvottu tuotanto ja myynti sallittaisiin täysi-ikäisille Helsingin kaupungin alueella.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että se ei kannata lainsäädäntöaloitteen tekemistä. Kannabis on riippuvuutta aiheuttava aine ja aiheuttaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia haittoja. Kannabiksen salliminen kontrolloidussakin ympäristössä johtaa huumausaineiden käyttöön liittyvien ongelmien voimistumiseen.

Kannabis on rikoslaissa tarkoitettu huumausaine, jonka käyttö, valmistaminen ja viljely ovat rangaistavia. Huumausaineen käyttörikoksesta voidaan nykyisin tuomita sakkoja tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Huumeiden valmistamisesta tai viljelemisestä voidaan määrätä enintään kaksi vuotta vankeutta.

Vaikka kannabiksen käyttökin on rangaistava teko, rikoslaki mahdollistaa jo nykymuodossaan kannabiksen käyttäjän tuomitsematta jättämisen. Rikoslain 50 luvun 7 §:ssä säädetään, että huumausaineen käytöstä voidaan jättää syyte nostamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos epäiltyä rikosta tai rikosta on huumausaineen määrä ja laatu, käyttötilanne sekä olosuhteet muutoinkin huomioon ottaen pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä. Syyte voidaan myös jättää nostamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos rikoksesta epäilty tai tekijä on hakeutunut sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon.

Merkintä kannabiksen käyttörikoksesta ei myöskään estä pääsyä mielenterveyshoitoon tai mihinkään muuhunkaan tarpeelliseen hoitoon tai palveluun.

Ryhmäaloitteessa esitetään muun muassa, että kannabiksen laillinen tuotanto ja valvottu myynti täysi-ikäisille poistaisi teini-ikäisiä houkutte-

levan "kielletyn hedelmän" vaikutuksen, mikä vähentäisi alaikäisten huumeiden käyttöä. Kokonaisuutena arvioiden tieteellinen tutkimusnäyttö ei tue edellä mainittua väitettä, joka perustuu yhteen tutkimukseen, jossa todettiin vähäinen vaikutus asiaan.

Tähän mennessä kertyneen tutkimustiedon valossa on perusteltua olettaa, että runsaasti kannabista käyttävien henkilöiden määrä lisääntyy, jos kannabiksen tuotannosta ja myynnistä tulee laillista. Tutkimusnäyttöä on myös siitä, että kannabiksen käytön sallittavuus lisäsi käyttöä etenkin nuoruusikäisten tyttöjen keskuudessa.

Ehdotettu Helsinkiä koskeva erillislaki olisi Helsingin osalta haitallinen, koska se keräisi Suomesta ja ulkomailta kannabiksen suurkuluttajat ja viihdekäyttäjät Helsinkiin.

Kannabiksen haitat liittyvät nimenomaan runsaaseen ja pitkäaikaiseen käyttöön, jolla on lukuisia kielteisiä vaikutuksia terveyteen ja toimintakykyyn. Runsas kannabiksen käyttö heikentää kognitiota, mikä heikentää etenkin nuorilla suoriutumista koulussa ja opinnoissa. Runsas kannabiksen käyttö väestössä lisää myös muun muassa liikenneonnettomuuksien riskiä.

Kannabista runsaasti etenkin teini-iässä käyttäneillä henkilöillä mahdollinen psykoosiin sairastuminen tapahtuu keskimäärin noin kaksi vuotta aikaisemmin kuin muilla psykoosiin sairastuvilla. Kannabiksen käyttöä jatkavien psykoosipotilaiden sairaus on keskimäärin vaikeampi ja edellyttää myös useammin ja pidempiä sairaalahoitoja.

Kannabisuutteita vaikuttavana aineena sisältävän lääkevalmisteen käyttö on lääkärin määräämänä sallittua pienelle potilasryhmälle. Lääkekannabista käytetään Suomessa MS-taudin lihasjäykkyyteen, elleivät muut hoidot tehoa.

Helsingin kaupunki on tehnyt valvotuista huumeiden käyttötiloista erillisselvityksen, joka on valmistunut 1.2.2019. Selvityksessä arvioidaan käyttötilan toimintamallia ja sijoittamista sekä sen tuottamia mahdollisia etuja ja haittoja.

Lainsäädäntö ei salli tällä hetkellä valvottujen huumeiden käyttötilojen perustamista. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt kuitenkin 01.4.2019 § 228 valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuonekokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Laissa on oltava säännökset muun muassa siitä, onko humausaineiden käyttäminen ja hallussapito rangaistavaa käyttöhuoneen tiloissa, ja mitkä ovat henkilökunnan oikeudet ja velvollisuudet ja oikeudet suhteessa käyttäjiin. Jos lainsäädäntöhanke aloitetaan, Helsingin kaupunki tukee valmistelutyötä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kannabis on riippuvuutta aiheuttava aine ja aiheuttaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia haittoja. Huumeongelman hoito perustuu avoimeen ja luottamukselliseen hoitosuhteeseen. Huumeiden käyttö ei ole esteenä hoitoon pääsulle. Huumausaineisiin liittyvien ongelmien hoito ja huumeiden käyttöön liittyvien haittojen vähentäminen on sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta perusteltua. Kannabiksen tuotannon ja myynnin laillistaminen nykyistä laajemmin sen sijaan ei edistä terveyttä ja hyvinvointia.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä. Lausuntoa on pyydetty 16.3.2021 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
Jussi Niemi-Pynttari, psykoosipalvelujen päällikkö, puhelin
jussi.niemi-pynttari(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano